

mgr Kamila Gabriela Kamińska

Modele patriotyzmu w kulturze szkół polskich poza granicami kraju – międzynarodowe studia przypadków

Streszczenie

Niniejsza rozprawa doktorska jest poświęcona kategorii patriotyzmu, rozumianego jako istotny element kultury szkoły polskiej poza granicami kraju. Na potrzeby dysertacji został opracowany *Model patriotyzmu w kulturze szkoły polskiej poza granicami kraju* – spójna konstrukcja badawcza, przedstawiająca kategorie do analizy i czynniki, które oddziałują na sposób kształtowania postawy patriotycznej oraz przekazywania treści patriotycznych w tego typu placówkach edukacyjnych. Głównym celem badań uczyniono zidentyfikowanie i skategoryzowanie treści pojęcia patriotyzmu, obecnego w polskich szkołach za granicą. Dzięki wykorzystaniu *Modelu* możliwe było zidentyfikowanie i skategoryzowanie treści patriotyzmu, sposobów ich transmisji, ich struktury, wybranych elementów charakterystycznych i strategii funkcjonowania w dwóch szkołach wytypowanych do badania: Szkole Polskiej im. Adama Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu oraz Ogólnokształcącej Średniej Szkole nr 10 im. św. Marii Magdaleny z polskim językiem nauczania we Lwowie.

Struktura pracy obejmuje dwie części: teoretyczną i empiryczną. Część teoretyczna zawiera cztery rozdziały. W pierwszym rozdziale omówiono pojęcia diaspory, mniejszości narodowej i mniejszości etnicznej oraz diaspory polskiej i Polonii. Przedstawiono rys historyczny obecności polskiej diaspory w różnych częściach świata z uwzględnieniem francuskiej Polonii oraz Polaków zamieszkujących Ukrainę. W następnym rozdziale przedstawiono kierunki działań polityki polonijnej Polski wobec diaspory polskiej oraz omówiono działania polityczno-ideologiczne kraju zamieszkania (Francji i Ukrainy) wobec mniejszości. Trzeci rozdział zawiera próbę syntezy problematyki oświaty polskiej za granicą oraz szczegółową charakterystykę stanu szkolnictwa polskiego we Francji oraz szkolnictwa mniejszości polskiej na terenie Ukrainy. W czwartym rozdziale omówiono specyfikę funkcjonowania szkół polskich za granicą w kontekście istotnych obszarów, które je wyróżniają na tle szkół funkcjonujących w Polsce. Zdefiniowano także kategorię kultury szkoły i wyznaczono jej elementy konstytutywne oraz przedstawiono pojęcie patriotyzmu jako jednego z istotnych elementów kultury szkół polskich za granicą. Część teoretyczną zamyka operacjonalizacja pojęć wykorzystanych do niniejszej rozprawy oraz prezentacja skonstruowanego na potrzeby badań *Modelu patriotyzmu w kulturze szkół polskich poza*

granicami kraju. W części empirycznej, składającej się z trzech rozdziałów, przedstawiono założenia metodologiczne podjętych badań. Zaprezentowano analizę zgromadzonego materiału badawczego, a następnie przedstawiono wyniki badań, które wskazują na dwa różne sposoby kształtowania postaw patriotycznych wśród uczniów obu szkół i jednocześnie jeden, wspólny trzon polskiego patriotyzmu, zakorzeniony w obu szkolnych kulturach.

Słowa kluczowe: patriotyzm, kultura szkoły, szkoła polska poza granicami kraju, polska diaspora, Polacy i Polonia za granicą

Kamiński